

קידושין ע-ב

עניין: ועמד כמריבי כהן

מהר"ל ח"א

ועוד כי אמרו ג"כ במסכת ביצה (כ"ה ב') ג' עזים, ישראל עזים שבאומות והכהן בישראל כערך ישראל אל האומות, וכמו שישראל הם העזים באומות כך הכהן עז בישראל, והטעם כי כל הנוטה אל החומר הוא מתפעל ואינו עז, ישראל אשר הם נבדלים מן החומר יש בהם כח עזות כמו האש שהוא פועל בתוקף, ולכך אמר שם (בביצה) דתיהם של אלו אש, וכן הכהנים בישראל שהם עוד [יותר] קדושים, הם עוד יותר רחוקים מן החומר, ולפיכך יש בהם עזות מצח יותר, ואינם מתפעלים משום אדם כדרך העז שאינו מתפעל אבל פועל, ופי' ראשון עיקר כאשר תבין מדת הכהנים, אשר רמו בזה שאמר כל כהן שיש בו עזות מצח כי מדת הכהן קרוב אל העזות.

כל כהן שיש לו עזות מצח אל תהרהר אחריו, וקשיא מאי שנא כהן מן אחר, דמשמע שאל תהרהר אחריו כי רגיל בהם העזות, יש מפרשים דאמרינן בפרק אין דורשין (חגיג' י"ג ב') תתקע"ד דורות שקמטו להבראות קודם שנתנה תורה [דכתיב] אשר קמטו בלא עת והקב"ה שתלם בכל דור והן הן עזי פנים שבדור כדאיתא בפרק אין דורשין (שם) והקב"ה ברא אותם הדורות כהנים, שאם לא היו כהנים לא היה אפשר להתקיים העולם מפני עזות שלהם, וכהן ראוי להיות עליו ציץ והציץ הוא מכפר על עזות מצח ומסלק העזות ומכפר עליו, ובשביל כך יש קיום לעולם, ולכך אמר כל כהן שיש בו עזות מצח ולא אמר עזות פנים.

אמנם עיקר פירושו, כי ישראל נמשלים כאלו היה איש אחד, וכמו שיש לאדם אברים מתחלפין, יש אברים חשובים ויש פחותים כך יש באומה ישראל מדריגות מתחלפות, המלך שבהם דומה ללב שהוא מלך האברים, העינים הם סנהדרין כדכתיב (במדבר ט"ו) ואם מעיני העדה נעשתה לשגגה וגו' אלו סנהדרין, והכהנים הם כנגד המוח עם המצח, אשר שם הנשמה הטהורה כנגד הכהנים שהם קדושים וטהורים, ובמוח השכל וזהו מדריגת הכהנים דכתיב (דברים ל"ג) יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל, ולפיכך כל כהן שיש בו עזות מצח (אינו מהם) [אל תהרהר אחריו] כי כאשר מקבל הכהן דבר מה מן העזות הוא עזות מצח לגמרי, כי כל כח שלהם הוא המצח עם המוח והוא מקבל העזות.

כתב סופר פרשת פנחס

לכן אנוכי לו סכני כותן לו אה צריתי שלום וסיחה לו ולזרעו אחריו, ל"ל לפסע עפ"י וזה שפסעתי ונאנוח חז"ל ופסי וזה צרכת שלום אחר צרכת כהנים שצרכתו של הקצ"ה שלום, ונ"ל לצאר יותר כי הנה אערו חז"ל כהנים רגזים דכתיב וענף כוויבי כהן, וי"ל שכתן ה' סוגו צעצעס להיות סהם וזרי החוכה ונחלי ונכסגי ישראל, ולריכיס להיות כוהג כשיאחס צרונה ולזוקק ונה צחלנוידיס, וזי שאין צו כעס אינו כאוי' לזה, לכן כותן ה' צעצעס להיותס רגזים וכעקסס סיכעקו וירעיסו על עוזרי כלון ה' ולא יסי' שותקיס ככ"ל, אלל כגד זס ח"ו סיצואו למחלוקת צווקוס שאין לזכך לעבודת ה' כיון צעצעס כך ולכן לריכיס צרכת שלום, וחז"ל ואכי אצרכס הקצ"ה וצכך לכסני' וסייני סיס שלום שצרכתן שלום כיון סהם רגזים לריכיס לצרכת שלום וכסנ"ל ולפי"ז י"ל אחר סקכא פנחס לאלקיו וסי' צו מדה קכאה יותר וכל ישראל סי' לריכך לצרכת שלום סלא לצנח וזודה זו ונחלוקה ח"ו וסיחה לו ולזרעו אחריו צריית כהכות עולם סיהיו תניד סוויני סחורס גודרי גכך ונעקסס רעעיס ולריכי' לרתיחות וגס לצריית שלום וסניחס לריכיס להדדי וק"ס :